

V češtině existují dvě skupiny substantiv, mezi neživotnými maskuliny typ kámen, mezi neutry typ břemeno/břímě, které kolísají mezi tvrdým a měkkým skloňováním. Jádrem obou těchto skupin jsou staroslověnské n-kmeny. Odrazem starobylých koncovek souhláskových kmenů jsou tvary v dnešní češtině pokládány za měkké. Během vývoje nabyly dřívější n-kmeny také koncovek tvrdých, pro plurál všeobecně, pro singulár v různém rozsahu. Získávání nových koncovek našlo odraz v jazykových příručkách, kde se však dlouhodobé procesy někdy přecenily a předjímal se vývoj, k němuž dosud nedošlo.

Předložená disertace se snaží popsat stav kolísání podle dostupných dat o současném úzu. Zdrojem dat je reprezentativní korpus současné češtiny SYN2000, doplňkově další korpusy (včetně uživatelského subkorpusu SYNod2000) a internet. Vývojový aspekt kolísání zčásti osvětlují doklady z diachronního korpusu DIAKORP (doplněné elektronickou excerpcí z dalšího diachronního materiálu), stejně jako elektronická excerpce z Bible kralické (1613).

Vstupní část disertace podává komentovaný přehled zpracování n-kmenů v jazykových příručkách, popisuje způsob zpracování v disertaci – včetně zacházení s doklady a terminologického aparátu vyvinutého během práce pro popis kolísání – a vysvětluje, jak je práce členěna. ...